

I.

*Con sâu mọc cánh bay lơ đãng
Về cuối miền có dấu chân chim (...)
Có một đóa hoa sầu nở muộn
Trong hồn ta vào lúc nửa đêm
(thơ Trần Nghi Hoàng)*

Cam Ranh, thứ Bảy 26/10/1974

Vậy là từ đây, một cuộc đời mới mở ra trước mặt; tôi chưa nhận định được nó sẽ như thế nào, nhưng hiện tại lúc này, tràn ngập trong hồn chỉ là nỗi say mê.

Anh đợi đón ở cây xăng chùa Phật Học nơi ngã ba Mái Giồng, dáng dấp trẻ trung cao lớn.

Chúng tôi đáp xe đò đi Cam Ranh.

Anh kể:

“Bà ấy nắm cái đòn độc địa là giữ hết giấy tờ tùy thân của anh. Anh chỉ tìm thấy cái căn cước. Lúc sáng ở nhà, anh lặng yên bỏ hai bộ áo quần vào túi xách, ngồi chờ đám trẻ đi học về. Trước mọi người, có luôn bà cụ, anh nói anh phải ra đi, giải thích cho họ hiểu rằng họ cần phải để anh đi. Không ai thốt lời nào ngăn cản.”

Lòng tôi bồi hồi, vương vấn chút ít mặc cảm tội lỗi, nhưng ý tưởng này chóng tan biến khi nép vào vai anh, ngửi mùi tóc ướt nơi gáy mà nghe *vang vang trong hồn cái ý niệm phó thác từ đây.*

Xe đến Cam Ranh lúc 2 giờ trưa, chúng tôi chờ đón chuyến xe đò Phan Rang, tiếp tục đoạn đường Dalat. Anh bảo phải lên cho kịp ngày hẹn làm việc với anh Tuấn trong *dancing* Duy Tân. Tuy nhiên, lúc ngồi ăn bên đường, lại đề nghị:

“Hay là mình về nhà anh Thùy trong cư xá Đoàn Kết ngủ tạm đêm nay, mai đi sớm một lèo lại hơn?”

Và nói thêm:

“Căn nhà ấy để trống, giao cho một bà người làm giữ.”

*

**

Buổi chiều tại Cam Ranh, chẳng biết đi đâu, chúng tôi ngồi trước mái hiên nói lan man đủ thứ chuyện ở Nautique dạo trước. Anh kể:

“Lúc ấy anh đang đi chơi với nhóm Hùng Lèo, trong bọn có mấy đứa là bạn của Vãn, chúng nó nói với nhau mà cố ý cho anh nghe về tình cảm say mê Vãn dành cho em dạo đó trên sân khấu Nautique. Thốt nhiên anh đau khổ kỳ lạ, tưởng tượng đến một sự liên hệ có thể từng đã xảy ra giữa em và Vãn, nên cứ uống mãi đến say, châm thuốc lá đốt lung cả áo quần vẫn không biết. Khi ấy anh yêu em quá mà lại *mang mặc cảm không còn tự do để có thể giữ em.* Cho mãi tới bây giờ, cứ nghĩ đến thời gian nửa tháng thứ nhất em đến Nha Trang làm

việc chung với Văn, anh lại nhói lòng ân hận. Lỗi tự anh! Tại sao không đến với em ngay từ đêm đầu gặp gỡ?”

Chùng như để tôi hiểu thêm, anh nói:

“Anh khổ vì *bản chất tuyệt đối* của mình, nhưng cũng biết không bao giờ thay đổi được. Anh ghen ghê lắm, không sao chịu nổi với ý nghĩ rằng em không phải là của riêng anh. Và lại, anh yêu em như yêu một tác phẩm hoàn hảo có linh hồn, nên sự tuyệt đối đặt để trên em càng thêm dữ dội.”

Lắng nghe và suy nghĩ theo những lời anh nói, giọng tôi dè dặt:

“Em là con người luôn bị ngộ nhận. Định mệnh từ trước đã tỏ ra như thế. Thêm một điểm, trong tử vi, hai sao *Đào Hoa & Hồng Loan cư và chiếu vào cung Nó*, nên rất dễ được đàn ông ưa thích. Điều này làm em khổ tâm hơn là sung sướng. Có nhiều mối tình em không thể nào đáp trả, thành ra rất sợ mỗi khi ai đó tỏ cảm xúc cho em. Từ nay em xin anh, nếu có gì nghi ngờ, cứ tìm hiểu ngay chính em, anh sẽ thấy em không phải là con người tồi tệ. Thật, em rất chung thủy, đặc biệt trên mặt tình yêu.”

Anh gạt đầu, ghì tôi vào ngực:

“Anh hiểu em chứ, nên không cần chờ, đã muốn đưa em đi khỏi Nha Trang ngay. ***Em ví như một cái gì mong manh không thật, nhiều lúc cách xa, anh cứ lo sợ như sẽ mất.***”

Trời mưa rất nhẹ. Cam Ranh mùa này có gió lạnh về đêm. Ngồi cạnh anh ngoài hiên, tôi nghe lòng vô cùng bình thản. ***25 năm kết tụ và bắt đầu thực sự trong buổi thứ nhất này.***

Khuôn mặt anh trầm ngâm:

“Anh đang suy tính làm sao cho mình có một cuộc sống khả quan để em đỡ vất vả. Từ nay là vợ anh, anh có bốn phận lo lắng cho em. Và lại, anh muốn thu xếp cho bốn đứa nhỏ yên ổn thì mới dành được hết cho em đời sống và tâm trí.”

(Và cười): “Nhưng để lên đến Dalat xong việc, rồi hẳn tính. Bây giờ anh đưa em đi một vòng phố, hỏi xe ngày mai lên đường luôn”.

Trên con phố chính tại thị xã nhỏ bé này, nhìn phong cảnh tấp nập đầy nét giang hồ thi vị của những chiếc xe đồ đạc thành hàng dài ngủ lại chờ ngày mai lên đường sớm, tôi nghe lòng thật hân hoan *như vừa tìm thấy lại một điều gì vô cùng thân thiết*. Trước khi gặp anh, cuộc đời tôi được kết nên bằng một chuỗi dài những chuyến đi không mỏi. Có những thành phố tôi đến chỉ một đêm và ngay sáng hôm sau lại già từ không luyện tiếc. Có những nơi chốn tôi dừng chân chỉ đúng một lần!..

Đêm nay, ý niệm về một “*cuộc sống khởi hành liên tục*” đảo điên trong óc. Tôi cứ liếc trộm người đàn ông cao lớn bên cạnh mà nghe thật nhiều rung cảm. Chuyến đi này vô cùng khác biệt với mọi chuyến

giang hồ xa cũ. Bây giờ, trên bước đường dong ruổi, tôi có anh là bạn, con người đang chiếm giữ của tôi ngút ngàn kỷ niệm làm sao!

Tuy nhiên, ***có điểm lạ lùng, đâu biết mình đang nắm hạnh phúc trong tay, vậy mà sao tôi không rời được ý nghĩ “một ngày nào, tôi chỉ một mình sống đời phiêu lãng?”***

Tâm hồn bỗng dung chao đảo, tôi ngược nhìn anh hỏi khẽ:

“Anh có nghĩ rằng chúng mình sẽ được cùng nhau giang hồ cho đến chết?”

Anh cúi xuống tôi, vẻ ngạc nhiên:

“Sao em lại hỏi thế? Từ nay, đâu bao giờ mình còn sống cách xa nhau?”

Trên con đường Phan Chu Trinh hun hút, anh cười, bảo:

“Để bao giờ về Sài Gòn trình diện mẹ, anh sẽ làm một buổi tiệc mời bạn bè cho biết mặt vợ anh. Mình mừng đám cưới bọn nó nhiều rồi, giờ phải bắt bọn nó trả nợ. Vả lại, dất con gái mẹ đi khơi khơi thế này, mẹ kiện anh chết! Lên Dalat vài tháng, mình sẽ để dành tiền thực hiện điều ấy nghe em?”

Tôi xiết bàn tay anh:

“Cảm ơn anh đã có ý nghĩ đó. Em làm khổ mẹ nhiều rồi. Nay mà biết em được anh yêu thế này, mẹ mừng lắm.”

Anh lắc đầu:

“Anh phải cảm ơn em mới đúng. Đâu sao anh vẫn ‘lời’ hơn trong canh bài này, được em như được một báu vật.”

*

**

Trong ngôi nhà anh Thùy, chúng tôi nằm nói chuyện chờ sáng. Anh phân tích thật kỹ về con người và tâm tư tôi với giọng điệu e dè vừa phải:

“Anh nói điều này, em đừng la anh nhé. ***Khi thoát gặp em, anh đã nhận ra bản năng chinh phục mạnh mẽ trong em.*** Nói đúng hơn, em có cái vẻ ‘*cố tình chinh phục*’ người đối diện. Anh tìm hiểu nhưng vẫn không biết do đâu nảy sinh như thế. Khi em muốn điều gì thì bằng mọi cách em thực hiện cho có. ***Tình yêu của đàn ông cũng chỉ là một trong những điều muốn ấy.*** Em không thuộc mẫu con gái môi chài lời lá, nhưng ***người đàn ông nào đã được em chọn, thế nào rồi cũng bị khuất phục trước em.***”

Anh ngần ngừ tiếp:

“Tuy nhiên, em cũng thuộc *type* người khi đã nắm trong tay điều mình yêu thích tìm kiếm thì lại hủy bỏ nó ngay một cách tàn nhẫn. Thành ra dù tin tưởng em yêu anh mà phải đợi đến bây giờ, ra đi với nhau, anh mới dám nói câu này: ***‘Nếu có được anh, yêu thương tôn vinh và từ bỏ tất cả để đi theo, có anh rồi mà lại hủy bỏ thì lần này phải kể là một thành tích có hạng của em!’***”

Tôi ngạc nhiên:

“Em đâu bao giờ có ý nghĩ như thế về anh? Phải nói rằng em say mê anh cũng bằng như anh đã yêu em, làm sao còn một góc nhỏ nào để chen vào sự hủy diệt?”

Và tôi thành thật:

“Ồ trên, anh nói những điều rất lạ với em, nhưng hình như không phải là sai. Tuy nhiên, em tự biết mình không bao giờ mang tư tưởng ‘*muốn chinh phục bất cứ ai, luôn cả đó là đàn bà, con nít*’. **Với em, tình cảm đến tự nhiên bằng trái tim chứ không cần chinh phục bằng vật chất hay thủ đoạn. Khi mang ý nghĩ chinh phục có nghĩa rằng từ căn bản là mình đã thua.**”

Anh nhìn tôi thật sâu:

“Em có biết trong con người em, tài năng đa diện, sự thông minh hãn hữu, vốn hiểu biết phong phú, nổi bơ vơ độc đáo, nét cô đơn dày đặc... là những thứ đem cho em thắng lợi và rất dễ làm mềm lòng người khác? Tuy nhiên nếu mức độ mềm lòng chỉ dừng lại ở đối tượng thì không có gì đáng nói. Điều khiến anh lo ngại là chính em sẽ bị cuốn hút luôn trong những cảm tình của đàn ông dành cho.”

Anh thêm:

“Bản năng chinh phục này em không nghĩ đến, nhưng tiềm thức em đã nghĩ hay sẽ nghĩ. Chỉ là vấn đề thời gian. Vì thế, anh biết chắc rằng, em có thể đem hạnh phúc cao nhất trong đời sống chúng mình nếu đừng bao giờ em mang ý nghĩ chinh phục một người đàn ông nào nữa.”

Bên tai tôi xoáy xoáy câu nói của Juliette trong *Roméo et Juliette*:

“Em quá thương chàng. Không chừng chàng ngại cưới em rồi em sẽ hư chăng?” (J’ai été trop tendre et peut-être eussiez-vous pu craindre en m’épousant que ma conduite devint trop légère... --Shakespeare).

Và nghe anh phân tích tiếp:

“Anh cũng nhận thấy từ em một điều đặc biệt khác. Tâm hồn em thật mạnh mẽ phóng khoáng, vậy mà lại có những cái tần mẩn mâu thuẫn một cách rất đáng yêu. Điển hình là cái bàn viết của em, trên đó xếp đầy những thứ kỳ lạ. Sách vở, muống nĩa, ly tách, bánh mì, xì dầu... đều được em cất giữ chung trên một mặt phẳng. Đến thăm em, cái bàn viết hấp dẫn anh hơn hết. Anh có cảm tưởng nó giống như một cửa hàng xen với đầy đủ vật dụng không thiếu thứ gì.”

Tôi kêu lên:

“Anh rõ là hay, để ý em từng chút!”

Anh gạt đầu:

“Càng đi sâu vào cá tính em, anh càng ngạc nhiên đến mê.”

Tôi thành thật:

“Chính em từ trước vẫn chưa một lần tìm biết, bây giờ nghe anh nói tới đâu, em chợt hiểu mình tới đó bấy nhiêu.”

Và tôi kể:

“Em là đứa không có tuổi thơ. Sinh trưởng trong một gia đình người Huế giáo dục kỹ lưỡng, đám trẻ nhà em không hề được bước chân ra khỏi nhà, trừ các giờ đi học có xe đưa đón. Cha mất sớm, mẹ đi làm xa, tình thương gia đình chia cách từ khi còn rất bé, vì vậy mà vô tình em cũng trở nên là một kẻ khá bất thường.

*“Em không có bạn thân, chưa bao giờ biết đến các thú vui con nít. Em chỉ đọc sách. Trong các giờ chơi, trong khi bạn bè nô giỡn thì em đến ngồi bên một góc cây, trên tay cầm quyển sách. **Luôn luôn, em mang mặc cảm bơ vơ trước mọi người, lúc nào cũng muốn tìm vào những nơi cô quạnh.** Tại trường học, em ưa thích nhất cái thư viện yên tĩnh. Trong trường Nhạc, em thường lang thang dưới các cội me. Ở nhà, em ân thân nơi chiếc bàn có cái hộc nhỏ, trong đó em cất giấu mọi cái gì là của riêng em sở hữu. **Chỉ những vùng không gian ấy, em mới thật sự nghe an ổn.**”*

Nghiêng người nhìn ánh mắt lạ lùng tò mò của anh, tôi tiếp:

“Có một điều em ưa thích hơn cả là ánh đèn vàng chiếu ra từ khung cửa sổ những ngôi biệt thự, mỗi đêm tan trường Nhạc về, em vẫn thấy. **Xuyên qua làn ánh sáng ấm áp, em tưởng như mọi đứa trẻ sống hạnh phúc êm đềm lắm để không thể nào cảm biết được cái tâm trạng cô đơn tràn ngập khi ấy trong em.**”

Dưới ánh đèn ấm của căn phòng ngủ nhà anh Thùy, phần đời tuổi nhỏ với những đêm học trường Nhạc Sài Gòn, những buổi chiều lang thang dưới các cội me; những hôm được giáo sư cho nghỉ sớm để nhà trường chuẩn bị buổi concert của một nhạc sĩ quốc tế nào sẽ trình tấu ngay đêm ấy với giá vé bán ra thật đắt, thay vì về nhà, tôi và một đứa bạn trốn lại trong lớp, chờ cho đến khi người gác đàn đã khuất hẳn sau cánh cửa lớn với chùm chìa khóa lủng lẳng trong tay, mới dò ra ngồi lẩn vào một góc tối của thính đường, đợi giờ khai diễn...; những kỷ niệm, những khuôn nét ấy, bây giờ trở về rõ hình trong trí.

Đây là phần đời được tôi yêu quý nhất, cũng là giai đoạn tôi thêm muốn tình thương gia đình hơn hết trong cuộc đời mình.

Tôi giải thích:

“Khi người ta thiếu điều gì, luôn luôn có khuynh hướng đi tìm điều ấy. Tuổi ấu thơ, điều thiếu thốn lớn nhất của em **là sự xum vầy trong một gia đình đầy đủ anh chị em, cha mẹ.** Vì vậy, từ niên thiếu, em đã nghe yêu mến lạ kỳ một cái xe phở hay xe bánh mì giữa khuya. Trong khoảng không gian bé nhỏ ấy, các chai lọ, chén bát được sắp xếp thứ tự ngăn nắp dưới ngọn đèn dầu leo lét, hình ảnh rất thân mật

như trong một mái gia đình âm cúng. Nhất là vào những đêm mưa rả rã, sự thân mật lại càng làm cho em say mê.”

Tôi mỉm cười:

“Nếu phân tích kỹ để hiểu điểm mâu thuẫn trong cá chất em như anh vừa nói thì phải thế này. *Nỗi hoài vọng từ thơ ấu của em chính là ‘sự xum vầy đông đảo’*. Vì vậy, cái xe phở có những lọ chai ngăn nắp, hay cái bàn viết bừa bãi quy tụ mọi thứ linh kinh... đã biểu trưng cho sự quây quần mà em mơ ước. Tuy nhiên, ***bản chất em là phiêu bạt lãng du***, do đó cái xe phở lại nằm *‘trong một không gian đêm khuya rét mướt’*, và những thứ *‘bày hàng xén’* chỉ là *những món tiện dụng dễ dàng cho sự ra đi* (như cây đàn, lọ hoa, tranh ảnh, sách báo...) mà không là các vật dụng kèn càng nói lên sự dừng chân, cố định. Mâu thuẫn là như thế.”

Anh nhìn tôi, ánh nhìn nhuốm đầy thương xót.

Tôi tiếp:

“Tại trường Nhạc, em học rất giỏi, trong các kỳ thi thường chiếm thủ khoa. Nhưng từ bé mà em đã cảm biết rất tế vi một điều rằng, các giáo sư trong trường chỉ nể trọng những đứa nào có cha mẹ đầy đủ, nhất nữa nếu họ là những bậc cha mẹ uy quyền chức tước. Vì vậy, ***luôn luôn em chỉ nghe thềm muốn sự hiện hữu của một người cha***. Cảm nghĩ này đeo đuổi em cho đến lớn. Nên, không lạ gì khi tình yêu đối với em chỉ là phương tiện cho em tìm kiếm hình ảnh một người cha mình luôn luôn hoài tưởng. Có lẽ *hiện tượng ‘cố tình chinh phục’* mà anh nhận xét cũng ***chỉ nảy sinh từ phản ứng sợ hãi nỗi cô đơn đầy kín*** trong em mà thôi.”

Tôi úp mặt vào gối:

“Cũng vì vậy, ngày nay đã là vợ anh, anh nên hiểu giùm em cái tâm lý bất thường đó. Em chỉ xin anh một điều duy nhất: *‘Đừng bao giờ tạo cho em mặc cảm bơ vơ mà từ ấu thơ em đã nhận biết.’* Bao lâu anh còn dịu dàng đem cho em sự ***yên trí có được anh thì bấy lâu em vẫn còn là người vợ hoàn hảo***. Chính em cũng sợ như anh nói về bản chất chinh phục trong mình; nhưng em nghĩ, bản chất ấy sẽ không hiệu nghiệm nếu ngày nào em không còn cảm thấy cô đơn.”

Anh ghi tôi vào ngực:

“Anh hiểu. Và xin hứa. Từ nay là chồng em, dù không đem được cho em bạc tiền danh vọng, anh nguyện sẽ một đời đem hạnh phúc cho em.”

□